

Nýtt føroyskt mentunartíðarrit út

Um ein mánað kemur fyrsta eintakið av mentunartíðarritinum, Bragi út. - Tað verður ein stór avbjóðing at skapa eitt hægri stóði, eitt slag av orðaskifti, sum fer djypri í eitt nú bókmentir, mentan og mentunarlívið, sigur Firouz Gæini, ein av stigtakarunum

TURID KJØLBRO

Tað eru nú nøkur ár síðani mentunartíðarritið Brá kom út. Saknur hevur avgjørt síðani verið á slíkum lesnaði, sum hetta ritið bordreiddi við, men nú eru útlit til, at nakað hendir. Føroysku útisetarnir Firouz Gæini og René Hjelm koma í næsta mánað út við ritinum Bragi. Talan er um eitt føroyskt mentunartíðarrit, í sniði og innihaldi ikki so nógv óðrvísi enn Brá.

- Í ritinum verða umrøddur og viðgerð av bókum, greinir um aktuall evni innan føroyska mentan og bókmentagransking, greinir um mentan í eini breiðari merking, ummæli av nýggjum bókum, upprunaføroyskum og týddum, og eitt sindur um nýggjan tónleik og film. Innihaldið er í tráð við tað, sum eyðkendi Brá, men kortini ætlað til ein breiðari móttakaraskara. Málsliga fer ritið eisini at minna nógv um Brá, men tað verður kanska eitt sindur lættari at lesa. Ætlanin er, at tilfarið í ritinum skal fara í djúpdina, men tó heldur ikki soleiðis, at tað bara

verður fyri akademikarar, sigur Firouz Gæini.

Tey ungu tey berandi

Firouz Gæini og René Hjelm hava báðir gott stóði at byggja á fyri at fara í holt við eina slíka útgávu. Firouz Gæini er nýliga útbúgvinn antropologur, og René Hjelm lesur bókmentavísindi á universitetinum í Keypmannahavn.

- Vit hava báðir áhuga fyri fjølmiðlum og blaðutgávu, og hava báðir verið blaðstjórar á studentablaðnum Fjølmi. Men vit fara eisini at heita á onnur, um at skriva. Vit fara at royna at sameina ung lesandi, sum hava hug og royndir í at skriva, og tey meiri royndu heima í Føroyum, sum hava givið eitthvørt út og annars eru von við at skriva. Tey ungu eru ein týðningarmikil partur í útgávu. Hesi skulu hava ein møguleika at skriva í Braga, men tað merkir kortini ikki, at ein og hvør sleppur frammat. Ritið verður eitt seríøst rit, sum leggur dent á dygd, sigur Firouz Gæini.

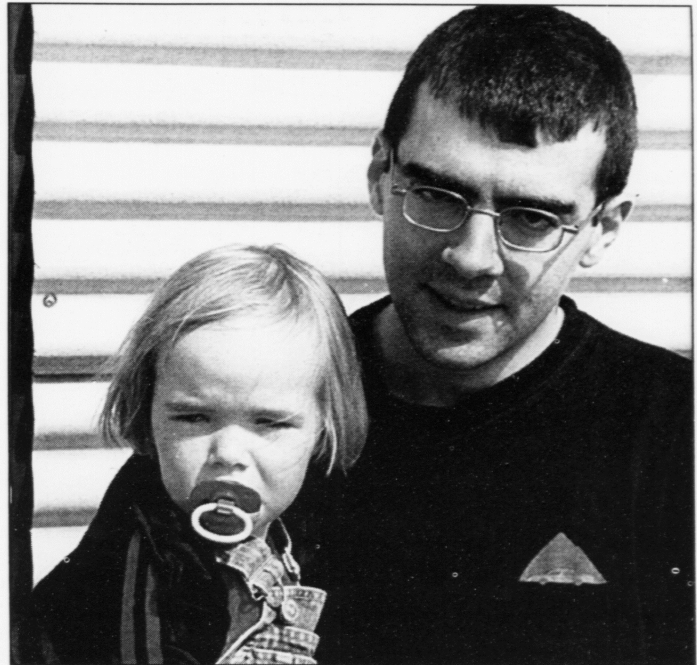
Firouz Gæini heldur, at tað verður lítið skrivað um,

hvat hendir í Føroyum, um tað nýttmans samfelagið, og hvat tey ungu gera og takast við. Hann saknar í fjølmiðlunum djypri greinir og viðgerðir av evnum, sum seta føroysk viðurskipti í perspektiv og í mun til Norðurlond og útlond annars.

- Góðskan er eisini ógvuliga ymisk á tí, sum verður skrivað. Ein stór avbjóðing verður at skapa eitt hægri stóði innan nógv av tí, sum verður skrivað. Eitt slag av orðaskifti, sum fer eitt sindur djypri í eitt nú bókmentir og mentunarlívið í Føroyum yvirhøvur í dag, sigur Firouz Gæini.

Orðasniði

Bragi fer at koma út tvær reisir um árið, fyrstu ferð í august og næstu ferð í januar. Ritið verður prentað í Danmark. Fyrsta upplagið verður 5-800 eintøk. Ritstjórnin vónar at fáa nógv haldarar, men ritið verður eisini selt í leysasølu fyri 50 krónur eintakið. Firouz Gæini og René Hjelm hava fingið stuðul úr ymsum grunnum í Føroyum til útgávu.



Firouz Gæini, antropologur. Saman við René Hjelm fer hann at stjórna nýggja mentunartíðarritinum Braga, ið kemur út fyrstu ferð í august

Navnið á tíðarritinum er Bragi. Tað stavar úr norrønu gudaheiti. Bragi var sonur Óðin og var gudur fyri orðasniði.

Málting útkomið

Við Máltingi nummar 25 er sjøtul settur á níggunða árgang

Fyrsta nummarið av máltingarritinum Máltingi fyri 1999 er útkomið. Innihaldið er sum altíð áhugavert og spennandi.

Hvat er mlabri? Tað fæst at vita, tá ið tú lesur greinina eftir fráfarna professaran í málvísindum við lærda háskúlan í Keypmannahavn, Jørgen Rischel. Mlabri er eitt sera fámént mál í Talandi, sum Rischel hevur kannað í mong ár. Hann samanber støduna hjá hesum fáménta máli við støduna hjá smámalunum um okkara leiðir, føroyskum og grønlandskum. Rischel tekur saman um við hesum orðum: „Um vit virða móðurmálið hjá okk-

um sjálvum og eisini hjálpa øðrum, sum tala fámént mál, so at tey duga at gera tað sama við móðurmálini hjá sær, tá er tað tvørtur-í-mót ein vernd ímóti tí, at tann siðabundna mentanin rætt og slætt verður trokað burtur av McDonald-mentanini“.

Hvør var Paie? Hesum greiðir Ulf Timmermann, dr. phil., frá í grein síni *Hvat fer paie at siga okkum*. Henda grein snýr seg um fornar tjóðir í Evropa. Vit kunnu her avdúka, at Paie er eitt sera gamalt og vanligt mannfólknanvni í Frislandi. Greinin hjá Timmermann snýr seg um at geva eina frágreiðing um p-ið fremst

í navninum, tí hetta ljóð var annars sera sjáldsamt sum byrjunarljóð í germanskum orðum. Málsgan hevur lært okkum, at til indoeuropeiskt p svarar vanligu germanskt f, og tá ið hetta ikki er galdandi fyri Paie, so er hann sjálvandi spennandi - eisini úr einum málsligum sjónarhorni.

Jeffrei Henriksen hevur ein stubba um yrkismál (terminologi) í málfrøðini, og hann skjýtur m.a. upp, at munur verður gjørdur á merkingarlígar og orðalagslígar setningsgreining. Spurningurin, sum Jeffrei setur, er: hvat er høvuðsagnorðið í orðalagslígar setningsgreining. Hann

kemur fram til, at tað er ymiskt í merkingarlígar og orðalagslígar setningsgreining.

Enski professarin í norðurlandskum málum, Michael P. Barnes, sum hevur skrivað marga dygga greinina um føroyskt, sum hann skilur og talar til fulnar, hevur eitt ummæli av móðurmálsorðabókini. Hetta ummælið skal lesarin sjálfur sleppa at lesa. Tað er sakligt og væl undirbyggt, og tað gevur ritstjórnina nakað at hugsa um til næstu útgávu.

Fólk kunnu tekna seg sum haldarar av Máltingi.

Timo Härmäläinen herðaklapp

Í ár fór journalistvirðislønin hjá NORDBOK til finnan Timo Härmäläinen

TURID KJØLBRO

Timo Härmäläinen, freelance-journalistur og bókmentakritikari, hevur í ár fingið journalistvirðislønina hjá NORDBOK á 25.000 danskar krónur. Virðislønin er eitt ferðalegt. Timo Härmäläinen er finni, og

hevur í nógv ár skrivað um norðurlandskar bókmentir, ikki bara í Helsingin Sanomat, sum hann starvast á í dag, men hann hevur eisini lýst norðurlandskar bókmentir í finskum sjónvarpi í sendingini „Lukulamppu“, ið merkir lesilampun.

NORBOK er ein bókmenta- og bókasavnsnevnd undir Norðurlandska Ráðharraráðnum. Smátjóðirnar í Norðurlondum eru eisini umboðaðar í nevndini. Hann Andreassen, rithøvundur, umboðar Føroyar, varalimur hansara er Martin Næs, landsbókavörður.

NORBOK hevur seks reisir áður latið eina virðisløn fyri gott norðurlandskt journalistarbeiði, og í fjør var virðislønin á fyrsta sinni latið føroyingi. Tað var Birgir Kruse, sum fekk virðislønina fyri mentunarsendingar sínar í Útvarpi Føroya.

Pf. Svend

Krosstein

Góðkendir rottangar

LÝSING NR. 16Falkavegur 6 - FO 110 Tórshavn
Tlf. 314600 - Fax 317360
Teldupostur: sk@post.olivant.fo

Altíð fyrst við

www.sosialurin.fo